

สันติวิธี กับ ประชาธิปไตย (The Democratic-Peace)

จากการพิจารณาข้อมูลประวัติศาสตร์นักสังคมศาสตร์ได้ตั้งสมมติฐานว่า สังคมประชาธิปไตยจะจัดการความขัดแย้งทั้งภายในสังคมตัวเอง และกับประเทศประชาธิปไตยอื่นโดยใช้สันติวิธีได้ดีกว่า ซึ่งจากการศึกษาข้อมูลทั่วโลกย้อนหลัง 100 ปี นักวิชาการบางคนเชื่อว่าสมมติฐานดังกล่าวมีข้อมูลยืนยันมากกว่าทุกสมมติฐานใด ๆ ในสังคมศาสตร์ว่าน่าเชื่อถือสูงสุด เนื่องจากในประเทศที่เป็นประชาธิปไตยประชาชนมีอำนาจ มีสิทธิที่จะออกเสียงเพื่อยับยั้งนโยบายของรัฐได้ เพราะไม่มีใครอยากให้เกิดการสูญเสียในครอบครัวตนเอง เช่นการทำสงครามระหว่างสหรัฐอเมริกาและเวียดนาม ภายในประเทศก็เช่นกัน

กลไกต่าง ๆ ในสันติวิธี เป็นกลไกของสังคมประชาธิปไตย จริง ๆ แล้วเรากำลังเรียกร้องสังคมประชาธิปไตยเนื่องจากสันติวิธีและประชาธิปไตยเป็นสิ่งที่จะต้องควบคู่กันไป

มีบางคนที่ไม่คิดว่าสังคมประชาธิปไตยจำเป็น ซึ่งมีอยู่ในสังคม และมีทฤษฎีหลายอย่างที่กล่าวว่า ประชาธิปไตยไม่ดี ต้องปกครองโดยปราชญ์ (สมัยเพลโต) สามัญชนไม่ฉลาดพอ แต่คนจำพวกปราชญ์เป็นกลุ่มคนที่ไม่คุยกับคนในระดับอื่น เพราะความเชื่อที่ว่าตัวเองรู้เรื่องทุกอย่างดี เข้าใจทุกอย่างดี ทำให้ในสังคมที่ปกครองโดยกลุ่มคนเหล่านี้ไม่สามารถก่อให้เกิดการจัดการความขัดแย้งด้วยวิธีเจรจาขึ้นได้ มีแต่ผู้ปกครองที่เป็นคนระดับสูงเท่านั้นที่จะสามารถแก้ปัญหาได้ ทั้งนี้เป็นไปได้ทั้งทหาร และปราชญ์ หรือผู้ที่มีอำนาจในระบบการบริหารซึ่งโดยส่วนตัวผู้สอนคิดว่าส่วนนี้เป็นส่วนที่จะต้องได้รับการตีความและทำความเข้าใจใหม่

สำหรับในสังคมที่ไม่ใช่ประชาธิปไตย การจัดการความขัดแย้งด้วยสันติวิธีสามารถมีได้หรือไม่ซึ่งถ้าไม่มีก็ไม่ได้หมายความว่าจะมีแต่ความรุนแรงเกิดขึ้นในสังคม แต่จะเป็นแบบอื่นที่ไม่มีการพูดคุยเจรจาของทั้งสองฝ่าย และจะมีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเท่านั้นที่จะชนะ และฝ่ายที่แพ้จะต้องเป็นฝ่ายที่ต้องยอมรับเพื่อสิ่งที่ดีที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

สังคมไทยปัจจุบันเป็นอย่างไร เราอยากให้เป็นอย่างไรในอนาคต

สันติวัฒนธรรม (Culture of Peace) หัวใจของการจัดการความขัดแย้งด้วยสันติวิธีคือการสร้าง Culture of Peace ในสังคม ความหมายคือ

1. **ให้ความเคารพทุกคนเท่ากัน** : ในสังคมไทยค่อนข้างหายาก เช่น คนจน ชาวเขา เนื่องจากสังคมไทยเป็นสังคมที่เคยมีการแบ่งแยกฐานะด้วยกฎหมายมาช้านาน และเพราะเราไม่ให้ความเคารพคนอื่นจึงทำให้เราไม่รับฟังความคิดเห็นคนอื่นด้วย ส่งผลให้เกิดความขัดแย้งที่ไม่สามารถแก้ไขได้
2. **รู้จักการเอาใจเขามาใส่ใจเรา**: เป็นสิ่งที่เรานิยมใช้ในวงแคบ เช่น เพื่อนฝูง แต่จริง ๆ การเอาใจเขามาใส่ใจเราเป็นสิ่งที่สามารถทำให้เราเข้าใจได้ว่าทำไมอีกฝ่ายถึงโกรธ ไม่พอใจ เพราะถ้าเราไม่เข้าใจว่าเขาโกรธ

เพราะอะไร เราจะไม่สามารถแก้ไขความขัดแย้งได้ เช่น รัฐบาลที่คิดเอาเองเกี่ยวกับภาคใต้ แต่ไม่ลงไป สอบถามว่าจริง ๆ แล้วความต้องการของเขาคืออะไร จนท้ายที่สุดปัญหามันเลยจุดที่เขาจะพูดได้ไปแล้ว

3. *รู้จักการให้อภัย*: ซึ่งทั้งสองฝ่ายจะต้องพยายามเข้าใจกัน ไม่ใช่ยึดว่าฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งผิด
4. *อยู่ร่วมกันอย่างสันติ*: คือการร่วมกันแก้ไขปัญหาด้วยการพูดคุยกันและใช้เหตุผลสาธารณะ ในสังคมต้องมีการสร้างเหตุผลร่วมกันเพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกันในสังคมได้ปัญหาไม่สามารถแก้ไขได้ ถ้าเราไม่รู้จักเคารพผู้อื่น